

A szakadái mezei (szentelt) csokor / „Werzwesch” (Szakadái hagyomány)

A csokornak az alábbi 13 gyógy, illetve mezei növényt kellett tartalmaznia:
(Zárójelben a szakadái elnevezésük)

1. **Cickafark** (Saufrep) – *Achillea millefolium* > Keserű ízű teáját mindenfajta láz, valamint gyomor és bélbetegségek ellen használták.
2. **Fehér üröm** (Wermet) – *Artemisia absinthium* > Lábdagadás, valamint gyomor és bélbetegségek ellen használták. Étvágyjavító hatású. (Ha a borba tesszük, javítja annak ízét.)

3. **Szurokfű** (Tostje) – *Origanum vulgare* > Gyomorfájdalmak, étvágytalanság, valamint gyomor és bélrendellenességek ellen használták. Oldja a görcsöt és a garatváladékot.
4. **Kömény** (Nester) – *Carum carvi* > Fejfájás és gyomorfájás ellen használták.
5. **Giliszaűző varádics** (Raafarp) – *Chrysanthemum vulgare* > Féregűzőként, valamint reumatikus fájdalmak esetén használták.
6. **Disznóparéj** (Saipartl) – *Amaranthus caudatus*
7. **Lampionvirág** (Judekhersche) – *Physalis alkekengi*

8. **Párlófű** (Audermenche) – *Agrimonia eupatoria* > Gyomor, epe és vesebántalmak ellen.
9. **Orbánfű** (Elisabetastro) – *Hypericum perforatum* > Gyomorfájdalmak, bélbántalmak, magas vérnyomás ellen használták. Külsőleg: sebre téve, segíti annak gyógyulását.
10. **Erdei gyöngyköles** (Pfiskhern) – *Lithospermum purpureo-caeruleum*
11. **Tejoltó galaj** (Herkotsplout) – *Galium verum* > Vese, epe és májbetegségek ellen használták.

12. **Közönséges bábakalács** (Tonnertéstl) – *Carlina vulgaris*
13. **Mezei menta** (Alpchkraot) – *Mentha arvensis* > Teáját légzési nehézségek ellen használták.

Ezeket a gyógy, és mezei növényeket, virágokat a gyerekek a szakadati réteken, erdőkben, völgyekben vagy kertekben gyűjtötték. Egyes növények csak bizonyos helyeken fordultak elő, és ezeket a helyeket meg kellett keresni.

Gyerekkoromban dédnagymamámmal (Krémer Katalinnal) mi is gyűjtöttük ezeket párszor. Ő tudta, hogy melyik növényt hol kell keresni, hol lehet megtalálni. Azt is tudta, melyiknek milyen gyógyhatása van.

A növényekből csokrot készítettek, és augusztus 15-én (Nagyboldogasszony ünnepén) a templomba vitték. A csokrokat az oltár elé fektették, ahol a pap azokat mise közben megszentelte. Utána hazavitték és felhasználásáig a padláson tárolták.

Bár a csokor (szakadatiul: „Wurzwech”) a megszentelt gyógyeszközök közé tartozott, végül mégis az egyes növények gyógyerejét próbálták inkább hasznosítani.

A gyógyfüvekhez hétköznapi felhasználásukon túlmenően irracionális cselekvések is kapcsolódtak. A csokrot nem csak az egyes növények gyógyereje miatt használták, hanem tettek belőle a koporsóba vagy a mennyasszony cipőjébe, nehogy megrossák, de zivatarok ellen is hatásosnak gondolták.

A szentelt csokor növényeit a gonosz szellemek elleni füstölőszerként is használták.

Összeállította és szerkesztette: **Krémer Péter** (Budapest, 2024.03.08)

Felhasznált (német nyelvű) irodalom:

- [Eva Brettner: Volksheilkunde und Volksheilmethoden in Sagetal/Szakadát](#)
- [Éva Márkus: Zur Volkskunde der Ungarndeutschen \(Thema 11, Seite 242\)](#)